

ROB VAN REES

De overheid vaart een onbetrouwbare koers met de stimulering van duurzame energie, terwijl het eenvoudig is om een stabiel langetermijnbeleid op te tuigen.

De nieuwe minister van Economische Zaken, Joop Wijn, heeft de MEP-subsidie voor duurzame energieopwekking stopgezet. Het formele argument, 'we hebben de doelstelling bereikt' kan alleen een juridische achtergrond hebben. Naar de werkelijke reden blijft het gissen. Nederland hobbelt achteraan bij de productie van duurzame energie en het milieu schreeuwt om snellere energietransitie. Dit is onlangs weer bewezen door foto's van de ruimtevaartorganisatie Nasa, die aantonen dat de ijskap op de Noordpool in een verontrustend tempo aan het smelten is.

Het is niet de eerste keer dat het overheidsbeleid rond duurzame energie wordt aangepast.

De afgelopen zes jaar heeft het beleid enorm geschommeld; het is hollen of stilstaan.

Investerders in duurzame energie smeken al jaren om een stabiel beleid. Investerings worden te risicovol. Alle politieke partijen hebben duurzame energie prominent in hun verkiezingsprogramma staan, maar in de praktijk is het behelpen. Terwijl er een stimuleringsbeleid mogelijk is dat stabiel is, daarmee investeerders zekerheid biedt en tevens op een efficiënte en gerichte manier duurzame energie stimuleert. Om de markt voor duurzame energie goed op gang te brengen en te houden, moeten beide kanten van de markt aangepakt worden:

1. De vraagkant. De kracht van de vraag moet gemobiliseerd worden. Een consument moet voordeel kunnen halen uit het feit dat hij of zij kiest voor duurzame energie. De overheid kan deze kracht inschakelen via de REB, de regulerende energiebelasting. Oorspronkelijk is deze ingevoerd als ecotaks met als motto de vervuiler betaalt. Deze bedraagt circa een derde van de elektriciteitsprijs. Op groene stroom wordt evenveel ecotaks geheven als op grijze stroom. Een kleine verlaging van deze belasting zou een prima stimulans zijn voor de ontwikkeling van de markt voor duurzame energie via de vraagkant.

2. De aanbodzijde. De MEP-subsidie is een uitstekend instrument om investeerders over de streep te trekken om meer te investeren in duurzame energie. Waarschijnlijk trekt de minister van Economische Zaken nu aan de rem omdat hij subsidie ziet verdwijnen naar projecten die weinig vernieuwing brengen, die alleen bestaan zolang de subsidie bestaat en omdat er geen plafond aan de regeling verbonden is, waardoor hij de geldstroom niet in de hand kan houden. Die mankementen dienen aangepast te worden, zonder heel de regeling overboord te zetten. Dit kan door bij subsidieaanvragen beoordelingscriteria te hanteren die het kaf van het koren scheiden: betreft het vernieuwende technologie? Wat is het energetisch rendement, wordt bijvoorbeeld de opgewekte warmte ook benut? Zijn er vooruitzichten dat deze technologie op termijn met minder subsidie of zonder subsidie kan bestaan?

Door deze aspecten te beoordelen bij de aanvraag wordt de subsidie meer gericht ingezet en wordt voorkomen dat er geld wordt verstrekt aan duurzame productie die slechts bij gratie van de subsidie bestaat. Grote, dure projecten zouden bovendien zwaardere beoordelingscriteria moeten kennen dan kleinere projecten. Enerzijds om te voorkomen dat grote projecten al het budget opslokken, anderzijds om ervoor te zorgen dat boeren niet maanden moeten wachten op een toekenning van hun aanvraag. Hiertoe kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een grens van twee megawatt opwekvermogen. Indien nodig kan het ministerie een jaarlijkse grens hanteren om het budget nauwer in de hand te houden en kunnen jaarlijks accentverschillen in beleid geformuleerd worden.

Deze aspecten kan het ministerie vastleggen in een beleidsplan voor meerdere jaren. De verschillende spelers op de markt voor duurzame energie krijgen dan vertrouwen in de overheid en zullen zich daardoor sneller ontwikkelen. Nederlandse bedrijven kunnen zich ontplooiën en een positie verwerven in deze groeiende markt.

Want toekomst heeft de duurzame- energiemarkt. Conform de prognoses is onze gasbel over 30 tot 40 jaar immers leeg en ook onze kinderen willen graag nog de beschikking hebben over elektriciteit.

Rob van Rees is algemeen directeur van groene-energieleverancier Greenchoice.